

BĚC GRĚBŌSZKĀ ABŌ TA PRZESNITŌ DIETA

*Gùstk òkrągłi jak czerzenka
Szerszi jak nôwikszô rënka
Brzëch gò cygnie prosto w dół
A nômilsi w kùchni stół...¹*

Z ós sã Fópka wëszczérzô! Tec nie wszëtcë mògą bëc zmiarti! Taką bùdowã prosto człowiek mò. Tak mù zót robi, wãtroba a jiné trzustci. Taką mò robòtã, że sedzy, jedze a na jedzenié mò czas leno wieczórkã, czedë zemia kãsk pòmali sã krãcy. Przed spanim wieczërzã wcygnie. Słodczim pòprawi. Leno jednã szokòlòdã, bò bòdôj je na diece. Za pòkùtã do te sztërë kwasné gùrczi i zëlci pòd filmù òbzëranie. A cało nie dzegwi, le òdkłòdò. W całoscë na brzëchù, co to gò jesz niedòwno mògł brzuszka nazewac. Terò to je bãbel, co swòjim zëcym zëje. Të w prawò – òn w lewò. Të w górã – òn w dół. Mógł bë rzec: – Miòł kalorifera a gò miëniòł na bòjlera. A lëdze co? A lëdze roz-

Taczi wëtëczony! – Leno zgrze a zgrze! (...) A mòże òn je chòri? Mòże jakã cëkrowã chòrosc mò abò jiné chërë, co z cywilizacjowã, lëdzkã nëkbã a mediowã zachãcbã przëchòdajã?

maijce. Jedny prosto napòminalajã: – Të bë mògł co ze sobã zrobic! – Kò to je bùten szëkù! – Jak të wëzdrzisz?! Jesz nie je zle, czëj cë rzekną prosto w òczë. Gòrzi je, dzél gòrzi, czëj cë robiã kòł pióra. Za pùklã òbgòdiwajã: – Në, czësti wieprz! – Òn nie jidze, òn sã kùglò! – A jak sapie?! – Za czim to taczé fazy pò swiecé lëdzóm na òczëska na przëgrzechã?! – Pewno nick do robòtë ni mò?! – Taczi wëtëczony! – Leno zgrze a zgrze!

A mòże òn je chòri? Mòże jakã cëkrowã chòrosc mò abò jiné chërë, co z cywilizacjowã, lëdzkã nëkbã a mediowã zachãcbã przëchòdajã? Mòże òn za to prosto ni mòże? A mòże òn tak chce? Kò to je jegò zëcé, jegò cało, jegò zasapanie i jegò serca bùgrowanie! *Volenti non fit iniuria!*² A jak je z takczims szczëstlëwi? Pròwda! Chòdzy pòmali. Colemało nie biegò. Na pierszim piãtrze gòsno òddichò. Na drëdzim – serce pòdòwò marszowi ritm a cało sã mòknie. Na trzecym? Na trzecy wjedze wińdã. Ale je ze se rôd! Sóm ze se sobie fifë robi. Z jinëch sã nie smieje, bò wie, jak to je, czëj sã chtò z człowieka wësmiëwò. Ceszi sã, że zëje! Lubi jesc! I pic! I so pòlëzec przed zdrzëlnikã! Z miechã przëpòlonégò majsu. Z jaczim bëlecajstwã do pòpijanie bez plastikowã ròrkã. Jemù to plażi! Dòjta-że mù swiãti bezpiek!

¹ „Jesz përzinkã”. Spiëwa z repertuaru Kaszëbsczégò Duò Artisticznégò.

² *Czej robi sobie zgòdno ze swòjã wòlã – to nie dzeje mù sã krziwda.* Wëjimk z rzimsczégò prawa. Spòdlé zëcò wòlnégò człowieka.

*Bë grëbùlka wżãł za pùlkã
Grëbé mlëkò pije zbònkã...
Wej, grublińc jak sëti plinć,
Co z kòmòrë nie chce wińc!*

A ti ùmiarti? To òni sã prawie z tëch grëbëch smieją. Zti, że òni sã na rozmajitëch dietach, że sã mùszã zëzmiarcëwac – a tu sã taczi żywcã tëczy... Złoslëwi baro, bò kwas jima zòłãdci wëzërò z głodu. I mùszã dze tã galã wëlòc. A grëbòla bëlno do te pasëje. Nie ùceknie. Nie òdszczekò. Le sã „fùl słuńcã” ùsmieje – a to jesz barzi taczégò zmiartégò gòrzi. Bò z czëgò sã taczi smieje?! Ni mò wszëtczich doma? Mùsk mò przëtrëpiati?

Skórc mù bez ùchò włòzł i zabłãdzył czë co?! I dali mdã ùmiartëlcowie grëzc słuńcownikòwë zòrenka, złãpac wszelejaczë warzëwné napitczci, pòzërac z bòkù na słòdczëznã i, Bòze brón! – nie wzerac na jacze sëtë...

*Łòzkò skrzëpi, krzël ju krzëwi
Strach mò lëdzy – w nòrt sã
chòwie*

*Bùksë mù za mòtë sq...
Swòje szlorczy rozczwòrdòt...*

Szczëscë, że je państwò, co ò tëch pãkatëch zadbò. Nawetkã procëm jich wòlë. Ju ti zmiarti tegò przëpillëjã... Nòprzòdkã grëbi zapłacã pòdatk. Mòtë 100 pòlsczich złotëch òd kòzdi gùbë. Piãc złotëch za kòzde niezgòdné z dietowã ùstawã kilo. Dwasta eùro do Brukselë za psëcé swòjã grëbòscã ekòlogiczny kròsë òkòlò. Piãcdzesãt kwartalno – za wikszã amòrtizacjã (zùzëcé) pùblicznëch statków. Tësãc roczno za za wësòczë skazënié lëftu³. Tedë przinãdze czas na wszëczëpienie jima nadòwòczków⁴ w szëjach z kòmùnycatã „Jem grëbi – dzejóm na szkòdã spòlëznë”. Pòzni tëch grëbëch zapakùjã do lagrów, co mdã sã zwac „Òstrzódkama NŻTG⁵”. A jak chtò mò nôzwëskò „Grëba” – tej abò je zmiëni na „Zgòda” abò pùdze do sòdzë.

*Schùdnãc wcale ni mò wòlë
Chòcò kilów dwasta sztërë
Cerp, Augùsce, tedë cerp!
Czedë tak nôpiarti jes!*

A czëj ju wszëtcë mdã „fit” a „fëjn” – weznã sã za tëch z dłudzima nosoma...

TÓMK FÓPKA

³ Białka mie gòdò, zëbë te nie pisac, bò òni jesz to wprowadzã...

⁴ Chipë – mòtë nadajniczi

⁵ Skrót òd *Nie zgrzë tëlì, grëbòszkù!*